

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

- Speciāli «Novadniekam». Intervija ar Saeimas deputātu Antonu Seikstu 2. lappusē
- Kad spriedums stājies spēkā 2. lappusē
- Ieskats vēsturē. Aglona Iālo dienu atblāzmā 3. lappusē

Līvānu ziņas

«Novadnieks» — vispopulārākais

Ar preses izdevumu pasūtīšanas rezultātiem Līvānos 1993. gada otrajam pusgamam «Novadnieku» iepazīstināja pastniece Elfrīda Sproģe. Kaut arī iecienītākajām avīzēm lasītāju skaits ir samazinājies, tomēr līderpozīcijas to vidū joprojām saglabā mūsu rajona laikraksts — 515 abonenti. Tālāk seko «Lauku Avīze» — 476, «Neatkarīgā Cīņa» — 229, «Diena» — 224 (tai skaitā 21 krievu valodā), «SM Segodņa» — 135 un «Praktiskais Latvietis» — 127. Procentuāli visvairāk abonentu zaudējusi avīze «SM Segodņa», bet papildus lasītājus ieguvuši tie laikraksti, kuru cienītāju loks ir neliels — «Mans Īpašums» (32 pasūtītāji), «Nakts» (18), «Linva» (18), «Brīvā Daugava» (17) un vēl daži citi. Krasi krities Krievijas laikrakstu abonentu skaits, piemēram, «Argumenti i fakti» — no 115 uz 11, bet avīzei «Izvestija», kuras abonēšanas cena pusgamam bija 22453 LVR, uzticību saglabājis viens pasūtītājs.

Apmēram par piekto daļu sarucis arī žurnālu lasītāju skaits. Ir tikai viens izteikts līderis — «Santa», iegūstot 215 lasītājus, kas ir par 57 vairāk nekā pirmajā pusgadā. Jācer, ka jaunais žurnāls «Mickey Mouse» vismaz 53 bērniem aizstās agrāk lasīto «Zilīti» vai «Ezi», kam pasūtītāju daudzums samazinājies attiecīgi līdz 52 un 55.

Tirgus cenas... un Līvānu fenomens

Vakar Prezidenta vizīte Latgalē, šķiet, nebija iespaidojusi cenas Līvānu tirgū. Litru piena varēja nopirkt par 7,5 santīmiem, ērkšķogu — par 20 s, kilograms biežpiena naksāja 25 s, litrs krējuma — 60 s, kilograms ķiršu — 40 s, kāpostu — 12,5 s, gurķu — 30 s, jauno kartupeļu — 7,5 s, banānu — 75 s, «krutkai» cena tā pati vecā — 75 s, bet, lai nopirktu 1 l «Royal» spirta, jāšķiras no veselas «govs».

Šeit pat tirgū «Novadnieks» izdzirdēja ļoti patīkamu ziņu — Līvāniem ir izdevies iegūt vispasaules popularitāti. Par kādu pilsētas fenomenu ieinteresējušies Ginesa rekordu grāmatas sastādītāji — pilsētā esot vismazākais vidējais «sirdsmājiņu» skaits uz vienu alus dzertuvi. Kā zināms, Līvānos ir vismaz 7 krodziņi, kur var iegriezties alus mīļotāji, bet tikai pie nedaudziem no tiem iekārtotas iestādes, kurās var veikt darbības, kas parasti seko alus dzeršanai. Fenomens tiekot izskaidrots ar līvāniešu ārkārtēji lielo izturību, kaut arī ne visi alus bāriem kaimiņos mītošie esot par to pārliecināti.

V.G.

«Novadnieks» precīzē

Laikraksta šī gada 22. jūlija numurā tehnisku iemeslu dēļ pielautas korektūras klūdas uzvārdos. Pirmajā lappusē ievietotajā rakstā «Ko esam ievēlējuši» minēts, ka no LZS ievēlēts deputāts Jānis Kokis, jābūt: Kokins. Savukārt otrajā lappusē materiālā «Tēvu zeme stūriem» Aglona jaunsaimnieka pareizais uzvārds ir Mežinieks, bet trešajā lappusē rakstā «Neaizmirsti Jasmuļi!» pareizi jābūt: Skaidrite Apeināne. «Novadnieks» atvainojas par pielautajām korektūras klūdām.

Tālu no Aizkalnes pagasta centra, dziļos mežos, Pinku sādžā savā jaunsaimniecībā strādā Aivars Pinka. Viegli nav. Kā pats saka: «Lai visu sakārtotu, darba pietiks visam mūžam».

Viņam kāda pushektāra platībā iesēta jauna kultūra — tritikāle. Kā smejas latvieši, var saukt par kviešiem, no kuriem var uzreiz cept saldskābmaizi.

A. Pinka vērtē, ka tā drīz būs jāpļauj un jākuļ, tikai maizi gan necepsot, bet graudus paturēšot sēklu pavairošanai.

■ Attēlā: jaunsaimnieks A. Pinka tritikāles laukā.

J. Silicka teksts un foto

■ Melderis Jānis Kivlenieks

MELDERIS

Laukos rīta cēliens sākas daudz agrāk nekā pilsētā. Apkopuši lopus, zemnieki, ja paredzams kāds brauciens, jau laikus pošas ceļā.

Pie melderā pirmie rati ar graudiem piebrauc ap septiņiem, astoņiem. Ap to laiku darbu sāk arī pats melderis Jānis Kivlenieks.

Dzirnavas pieder zemnieksaimniecībai «Nakšvara». Ap desmitiem jau kādi simts maisi «izlaisti cauri», bet pajūgi, traktori, vieglās automašīnas joprojām piebrauc. Jānis maļ lopbarības miltus, ņemot 10 santīmus par maisu.

Drīz nāks jaunā raža, un Preiļu pagasta Anspaciņas dzirnavās darba būs pulka.

J. Silicka teksts un foto

■ Malt gribētu netrūkst, tāpēc pie dzirnavām nereti veidojas pat rinda

Graudaugu pļauja klāt!

Graudaugu pļaujai jāsākas pēc pāris dienām. Šajā sakarībā Rīgā Lauksaimniecības ministrijā notika sanāksme, kur bija aicināti piedalīties rajonu lauksaimniecības departamentu priekšnieku vietnieki, kuri atbild par mehanizāciju un elektrifikāciju.

Pēc pārrunām Rīgā rajona lauksaimniecības departamenta priekšnieka vietnieks Jānis DE-SAINIS informēja «Novadnieku» par to, ko sacījuši un ieteikuši republikas galvenie speciālisti mehanizācijas jautājumos sakarā ar graudaugu pļauju.

Labības kombinātu pārstāvji informēja par to, ka visi kombināti ir gatavi pieņemt jauno ražu, taču tie neslēdz līgumus un pagaidām arī nesola iepirkt, bet gan tikai uzglabāt. Iemesls vienkāršs — nav naudas. Lai iepirktu graudus, vajag apmēram 11,1 miljonu latu. Ja valdība tuvākajā laikā pieņems lēmumu par kredītešanu, bet kombinātu prasība ir — kredītus ne vairāk par 20 procentiem, tad «Latvijas labība» graudus iepirks. Ja kredītu uz šādiem noteikumiem nebūs, tad tikai uzglabās.

Sanāksmē runājuši arī par to, ka graudaugu tūrumi šogad ir ļoti nežālaini, jo netika apstrādāti ar ķimikālijām. Tāpēc pirms kaltēšanas ir nepieciešama graudu pirmapstrāde, lai atdalītu nezāļu sēklas. Tas prasīs lieku degvielas patēriņu, taču nežālainus graudus atstāt nevar, un kā saka tautas paruna — skopais maksā divkārt.

Bet ar degvielas situāciju ir šāda. To varēs iepirkt degvielas bāzēs un pie privāttuzņēmējiem. Speciālisti gan iesaka labāk to izdarīt bāzēs, kur degvielai ir sertifikāti, jo pēdējā laikā republikā privāttuzņēmēji ir ievēduši nekvalitatīvu degvielu. Kredītu iepirkšanai nebūs.

Protams, visus, kas izaudzējuši graudus, interesē, kā un par kā-

du samaksu tos varēs nokult? Situācija būs dažāda, bet jebkurā gadījumā noteicējs gan par termiņiem, gan samaksu būs tas, kam pieder kombains — paju sabiedrība vai privātpašnieks.

Ar kombainu rezerves daļām pašlaik problēmu nav. Republikā tās ir iepirktas un varēs iegādāties Madonas, Bauskas, Gulbenes un Tukuma bāzēs. Diemžēl mūsu tirdzniecības bāzē detaļas nav iepirktas naudas trūkuma dēļ.

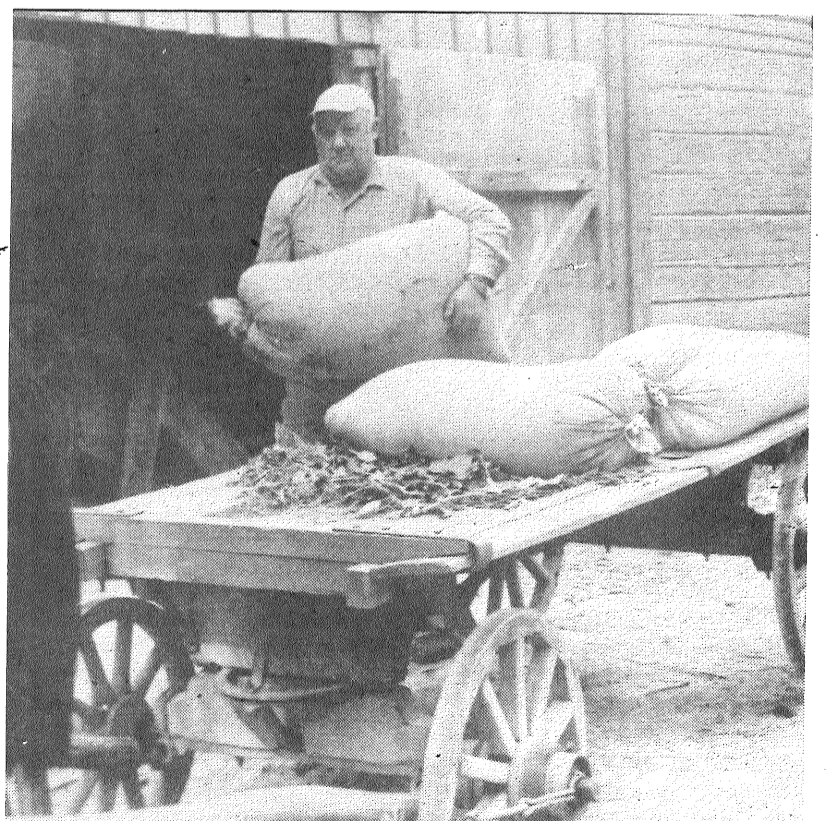
Attiecībā uz tehniku speciālistus uztrauc tas, ka kombaini tomēr netiekot pareizi sakārtoti un ekspluatēti. Tie ātri nolietosies, jo ne katrs īpašnieks ir veicis tehniskās apkopes un centies saglabāt dārgo mašīnu, lai tā kalpotu ilgi.

Būs problēmas ar graudu kaltēšanu. Te jāpiebilst, ka visām bijušo paju sabiedrību kaltēm tiks pieslēgta elektroenerģija, gāze, neskatoties uz nenomaksātajiem parādiem, un kaltes strādās. Šobrīd katram saimniekam jābūt skaidrībā, kur viņš graudus kaltēs. Laika apstākļi var strikti pārbaudīt katra zemkopja prasmi un gribasspēku darbu padarīt līdz galam un kvalitatīvi.

Kāda situācija ir mūsu rajonā? Analogiska republikas Tehnikas ražas novākšanai pietiek. Jātiek tikai tam, ka katrs īpašnieks vai cilvēku grupa, kuriem palaimējies noprivatizēt graudu vācamo tehniku, steigsies nokult savu lauku, lai pēc tam palīdzētu kaimiņam, kuram arī graudi var izbirt tūrumā.

Rajona lauksaimniecības departamenta galvenie speciālisti atgādina zemkopjiem, ka jābūt gataviem pļaut un kult graudus arī lietainā laikā un ļoti pārlieku mitros tūrumos, gaida zemniekus departamentā, lai palīdzētu noskaidrot jebkuru tam interesējošu jautājumu.

A. Iljina

■ Samalt graudus uz dzirnavām atvedis zemnieks P. Kokoriets

SPECIĀLI «NOVADNIEKAM»

Mana uzmanība — Latgalei

No diezgan apjomīgām publikācijām presē mēs zinām par 5. Saimes pirmajām darba nedēļām, ieskaitot Ministru Kabineta sastādīšanu un deputātu algas, arī to, ka Saeimas «īzpētišanas» noliktās 100 dienas sāksies 4. augustā, kad būs pieņemtas lietas no bijušās Ministru Padomes. Izmantojot izdevību, kad pie mums viesojās deputāts Antons SEIKSTS, grībējis dzirdēt viņa domas un ko pats vēlētos panākt.

— Pirmkārt, gribu teikt, ka iegrozijies taj, ka daudz partiju cīņā Preiļu rajons palicis bez sava deputāta pārstāvniecības — nevienas partijas pārstāvis no rajona uz šo brīdi nav iekļuvis Saeimā. Mēs vairs nenākam no konkrētiem vēlēšanu apgabaliem, tālab esmu izlēmis, ka vairāk vēlēties jāpiegriež tiem rajoniem, kuriem Augstākās Padomes darbības laikā bija vēlēti mazāk uzmanības. Domāju, ka pareizi ir sākumā apbraukt Preiļus, Daugavpili, Krāslavu, Balvu, lielāku uzmanību vēlot tieši Preiļiem. Sīrnis paldies visiem tiem cilvēkiem, kuri bija atnākuši uz pirmo tikšanos. Tā nebija tradicionāla sastāšanās ar deputātu, kad publika palicis atstājot aicināta, bet šoreiz bija pārstāvji no visām nozarēm, var sacīt, ka miniatūra viss Preiļu rajons, visi iedzīvotāju slāņi, arī rajona organizācijas. Saruna no vienas puses bija ļoti grūta, jo jautājumi bija sasāpējuši. Es nevēlējos virzīt uz ko konkrēti rīt vai parīt darīs Saeima, kas ir noticis, bet apspriest, ko varētu darīt jau tagad, lai stāvokli uzlabotu. Uz jautājumu lielāko daļu atbildēt nespēju, tāpēc ka valdība savus pienākumus sāks pildīt tikai 3. augustā. Jau pašā sākumā lūdzu, un viņi tā arī virzīja sarunu: ko vēlas no Saeimas un valdības.

— Sanākuši bija tie, kuriem ne tikai gribas parunāt, bet arī ir ko teikt. Jūs daudz no viņu sacītā atzīmējāt. Patiešām, mums vēl par agru spriest, ko un kā darīs valdība, jo tā vēl nav sākusī darbu, bet, deputāta kungs, sakiet, kāda ir jūsu paša loma tajā, kādi pienākumi?

— Arī Saeimā, tāpat kā Augstākajā Padomē, izlūdzos un mana frakcija «Latvijas ceļš» piekrita atstāt darbā cilvēku tiesību komisijā. Labi būtu, ja lasītāji zinātu, ka sākumā bija plānots man uzticēt darbu labklājības un sociālo jautājumu komisijā, bet neuzskatīju sevi par pietiekoši kompetentu, lai risinātu tādus jautājumus. Iepriekšējās darbības laikā, manuprāt, izdevās paveikt diezgan daudz, tajā skaitā reliģisko organizāciju tiesību atjaunošanā, un tā kā bija izveidojušas nopietnas iestrādes, tad «LC» un LZS koalīcija piekrita, lai palieku. Šajā sakarībā daudz nepaveiktā arī Preiļu rajonā. Ne tikai sakarā ar pāvesta sagaidīšanu, bet arī vispār reliģisko organizāciju darbības tālākā nodrošināšanā, to īpašuma atgriešanā, un viss pārējais būs aktuāls arī turpmāk.

— Jūs teicāt, ka būsiet biežs ciemiņš Preiļos, tādā veidā ne tikai jūsu pastāvīgs pārstāvis šeit darbosies, bet arī pats brauksiet.

— Man ir tāda doma. Ja apstiprinās deputātu palīgu statusu, un pats arī esmu ieinteresēts, ja Preiļos atradīsies cilvēks, kurš labprāt strādātu par šādu palīgu, man līdz ar to būs tiešs pastāvīgs kontakts. Gan pašvaldības, gan uzņēmumi varētu meklēt ceļu uz ministriju un valdību dažādu jautājumu risināšanā. Rēzeknē ir V. Novokšanovs no Zemnieku savienības, Balvos — A. Ligoznis no «LC», Daugavpilī — J. Kokins no LZS — valdošās koalīcijas deputāti, viņi būs vairāk saistīti ar saviem novadiem. Preiļu puse man ir pazīstama, kādu laiku šeit esmu strādājis vienā skolā un piedāvāju sadarbību.

— Kad tas var notikt?

— Pagaidām vēl nav apstiprināts deputāta palīga statuss, kolīdz tas notiks, mums ar rajona TDP priekšsēdi I. Muzikantu kungu ir vienošanās, ka tāds cilvēks tiks meklēts un ieteikts. Preiļu novads lielā mērā ir Latgales ne tikai ģeogrāfiskais centrs, bet arī pats latgaliskākais pēdējo iedzīvotāju struktūras,

sociālās orientācijas un sociālā stāvokļa. Kad runā par Latgali, manuprāt, domā Preiļus.

Vēl pāris vārdus par mūsu pirmo tikšanos. Esmu ļoti pateicīgs nodarbinātības dienesta vadītājam S. Bernāna kungam par konkrētiem priekšlikumiem likumdošanā, kuri būtu jāsteno vistuvākajā laikā. Tāpat sīrniģi pateicos L. Spūļa kungam par ieteikumu praktizēt kredītu diferenciaciju, par viņa konkrēto redzējumu, ko Saeima varētu darīt zemnieku labā. Man ļoti pieņemams un domāju, ka izdosies pārliecināt valsts banku: ja kredīta likmes ir augstas, tad tās vismaz varētu samazināt zemniekiem, tajā pašā laikā jau stipriem kļuvušajiem privātzņēmējiem varētu būt arī lielākas. Šī doma man ļoti patika. Gribētu pateikties siera rūpnīcas direktora vietniekam A. Jaunkalna kungam par stāvokļa analīzi lauksaimniecības produkcijas pārstrādē un konkrētiem priekšlikumiem, kurus mēs varam sākt risināt Saeimas un valdības līmeņos. Kas attiecas uz vissāpīgāko — zemniecības jautājumu, tad valdība ir apņēmies darīt visu, lai atmaksātu parādus. Tāpat nokārtot pensiju jautājumu. Birkava kungs frakcijas sēdē paziņoja, ka šis būs otrs jautājums, ko valdība izlems savā pirmajā darba dienā, tās pārskatot. Protams, par paaugstināšanu runāt ir grūti, jo valsts kasē nav naudas, bet vismaz tie, kuri strādājuši godīgi, kaut cik varētu gūt gandarījumu par savu ieguldījumu.

Lai cik šī tikšanās bija grūta un saspringta, man patika sanākušo cilvēku konstruktīvisms un tas, ka grūtajā situācijā viņi mēģina ne vien kritizēt trūkumus, bet redzēt uz priekšu.

Iespējams, ka lasītāji uzstādīs jautājumus par deputātu algām. Pensionāram, kurš nezina, kā savilkt galus kopā (mana sievasmāte arī pensionāre un bez mūsu palīdzības neiztik), vai zemniekam, kuram nav samaksāts par pusgada laikā piegādāto produkciju, nepatik tas, ka ierēdņiem un deputātiem lielas algas (patiešām liela — savā dzīvē nekad nebiju tādu saņēmis). Negribu teikt, ka deputāta darbs tik šausmīgi grūts, lai tā tiktu algots, bet arī nav viegls. Lai rajona lasītāji saprot arī to, ka cilvēki, kuri likumus izstrādā, pieņem, ja viņiem nemaksās kaut cik pieklājīgu algu, vai nu ļoti slikti strādās, vai kā likumdevēji vispār nestrādās, mēģinās iekrist biznesa struktūrās vai kādās citās, kur var nopelnīt vairāk, un tad plūksies tieši šo struktūru interesēs. Un tas valstij ir ārkārtīgi bīstami.

Šai Saeimai, cilvēki to droši vien būs ievērojuši, vairs nepiemīt īpašība, kāda bija Augstākajai Padomei, proti — tagad pastāv stingra un ļoti bargā disciplīna un ļoti bargi sodi: viena sēdes neapmeklēšana — desmit procenti no algas, divi — divdesmit un tā tālāk, pēc trim neapmeklētām sēdēm tiek zaudēta trešā daļa algas. Tas gribot negribot liks strādāt.

Vēl piebildešu, ka augstākās kategorijas ierēdņu mūsu valsti ir maz — tie būtībā ir Saeimas deputāti, valsts prezidents, Saeimas vadība un ap trim desmitiem ministriju augstāko darbinieku. Valsts budžētā ar visām lielajām algām tas sastāda niecīgu daļu. Varbūt arī varētu mūs nepažēlot, par kādu daļu algas samazināt, bet tik un tā valsts budžetu tas neglābtu. Toties ļaunums, kas rastos, teiksim, no korrumpēto deputātu darbības, būtu lielāks. Ja deputātu un ministru nevar noturēt ar pieklājīgu algu, viņš aizies prom vispār, vēlēšanās neviens vairs nekandidēs. Personīgi es domāju, ka palielinājums varēja būt mazāks, tomēr agrākā Augstākās Padomes deputāta alga bija ļoti maza, ar to izdzīvot Rīgā nebija iespējams. Man bija dzīvoklis Lubānas ielā, tur mita arī tādi, kuri, uzturot lielas ģimenes, nespēja nokārtot īres maksas, dažiem deputātiem par to atgādināja pat ar tiesu. Divpadsmit tūkstoši rubļu, ko saņēmām, bija par maz.

— Lielākā daļā Preiļu rajona pagastu lauku laudis visvairāk balsu atdeva par vēlēšanu apvienību «Latvijas ceļš», otrajā vietā tūdaļ seko LZS, tā ka cilvēki jau iepriekš domājuši par tādas koalīcijas iespējamību Saeimā. Ko jūs no savas puses varat teikt par šo, nu jau notikušo sajūgšanos vienā arkā? Vai ir kāds pamats nereti dzirdamajam apgalvojumam, ka pati apvienība «LC» ir nenoturīga?

— Paldies par šo jautājumu. «Latvijas ceļa» un Zemnieku savienības sadarbība liecina par ļoti nopietnu atbildību valsts priekšā. Ne katrs balsojums zemnieku frakcijas pārstāvjiem varbūt ir personiski pieņemams, bet mēs jūtam: ja katrs sāktu iet uz savu pusi, vispār nevarētu ne valdību sastādīt, ne ko izlemt. Šodien mīnātos vēl tajā pašā vietā, kur pirmajā darba dienā. Visi, kas prognozēja «LC» tūlītēju sairšanu, pagaidām ir smagi viluši. Vēl vairāk, un man liels prieks par LZS deputātiem, ir stingri nolēmuši saglabāt koalīciju. Tas ļoti svarīgi tāpēc, ka gāzt šo valdību šķiet ļoti vienkārši, bet Saeimā nav nevienas citas alternatīvas, tāda cita spēka, kas varētu sastādīt jaunu. Var jau būt, ka «LC» un LZS valdībai neizdosies tik strauji uzlabot dzīves līmeni, izdarīt vēl ko pa prātam visiem, bet arī nevienam citam tas nav pa spēkam. Lai LNNK ir nacionālradikālās pozīcijās, tomēr viņu pārstāvniecība Saeimā ir 15 no 100. Nepieļauju arī domu, ka arī ar «Tēvzemei un brīvībai», kas ir radniecīgās pozīcijās, varētu divatā tikt ar visu galā. Varbūt stāties sakaros ar «Saskaņu» vai «Līdztiesību» vai kādu citu frakciju un iegūt vajadzīgo skaitu domubiedru? Tātad, šajā situācijā varēja izveidoties tikai tādas attiecības un spēku sameri, kādi jau ir. Protams, ja Zemnieku savienības un «Latvijas ceļa» koalīcija nepildīs solījumus vēlētajiem, tad valdība beigs pastāvēt — tas nu ir skaidrs, bet šobrīd šī varbūtība nav iespējama. Es paredzu grūtības abu frakciju sadarbībā, tās varbūt radīsies rudenī pēc ražas novākšanas vai budžeta apspriešanas gaitā, bet ja saglabāsies tā valstiskā domāšana, kas piemīt Zemnieku savienībai un «LC» frakcijām (tā pārtop partijā), mēs atradīsim kompromisu. Piekāpsimies zemniecības prasībām, lai saglabātu vienotību. Galvenais: lai pēc šī ekonomiski grūtā stāvokļa neiestājas politiska krīze, kur zaudētāji būs visi. «Latvijas ceļš» bija arī gatavs atteikties no valdības sastādīšanas, ja to būtu spējis izdarīt kāds cits politisks spēks. «Latvijas ceļš» pilda savu solījumu. Septembrī notiks partijas kongress, kurā izveidosim liberāli konservatīvas orientācijas partiju, virzītu uz privātpiņšuma atjaunošanu kā galveno īpašuma formu, uz demokrātiskām vērtībām, starptautiski atzītām cilvēktiesībām.

Mūsu koalīciju cementē tas, ka tās interesēs, varu teikt, ar vēsturisku žestu uzstājās mūsu kandidāts prezidenta amatam Meierovica kungs, atsakoties par labu zemnieku pārstāvim Ulmaņa kungam, tādējādi augstāku popularitāti iegūdamais pats sev, parādot politisku godīgumu. Šis žests attaisnojies, ne tikai valsts ieguvusi prezidentu, bet arī dod cerības zemnieku interešu aizstāvēšanā. Es domāju, ka «LC» nenozēlo šavu balsojumu kopīgi ar zemniekiem. Nostiprinājusies uzticība koalīcijas vidū, zemniecības atbalstīšana vispār valstī.

«Latvijas ceļā» ir milzīgs smadzeņu potenciāls, priekšvēlēšanu tikšanās reizēs gan šeit, Preiļos, gan Ludzā un citur mums tika jautāts: kāpēc ar jums nav zemnieku. Nu, lūk, tieši koalīcijas izveidošana ir aizpildījusi šo robu. Mūsu frakcijas deputāti līdz ar to uz lauku problēmām skatās jau savādāk.

Es esmu piesardzīgs optimists, bet labāka varianta par to, kāds ir izveidojies Saeimā, neredzu. Un noslēgumā — ja Preiļu rajona cilvēki vēlēties runāt ar mani, esmu gatavs, un, ja izdosies ideja ar deputāta pastāvīgu palīgu, tad mūsu saites būs vēl ciešākas.

Pierakstīja A. Rancāns

KAD SPRIEDUMS STĀJIES SPĒKĀ

Lai arī ir vasara un ietājis atvaļinājumu laiks, tiesas namā tomēr darba netrūkst. Regulāri tiek izskatītas civilprasību lietas, bet netrūkst arī gadījumu, kad pilsoni tiek saukti pie krimināl-atbildības. Ielūkosimies tikai dažās tipiskajās pēdējā laikā izskatītajās krimināllietās.

Bez divām dienām vesels gads pagāja šīs lietas hronoloģijā. Huligāniskais uzbrukums notika Līvānos pagājušā gada 19. jūlijā. Bet pati krimināllietā tika ierosināta tikai 13. oktobrī. To nācās pārtraukt, jo bija izsludināta viena apsūdzētā meklēšana. Un tikai šī gada 14. aprīlī to atjaunoja.

1974. gada dzimušie līvānietis Valērijs Vaivods un kāda Rīgas tehnikuma audzēknis Maksims Isajevs tika apsūdzēti pēc Latvijas Kriminālkodeksa 204. panta 2. daļas un Alberts Gerāns — vēl papildus pēc 210. panta.

Pārbaudot lietas materiālus, tiesa atzina, ka apsūdzētie 1992. gada 19. jūlija naktī, reibuma stāvoklī, huligānisku motīvu vadīti, uzmācās cietušajiem pilsoņiem S. un Š., kuri gāja pa Rīgas ielu. Prasīja piesmēķēt. Vaivods un Isajevs necenzēti lamājās, piedraudēja. Saņēmuši atbildi, ka cietušajiem nav sērkokociņu, sekoja viņiem...

Pie 37.a mājas Isajevs piegāja pie pilsoņa S. un izrāva viņam no mutes cigareti, piesmēķēja no tās un tad aizmeta projām. S. un Š. turpināja iet uz priekšu, bet tad Isajevs pieskrēja pie pilsoņa Š. un ar kāju iespēra pa muguru. Kopā ar Vaivodu viņi sāka piekaut cietušo. Bet tajā pašā laikā Gerāns, pielietojot cīņas paņēmienus, nogāza pilsoni S. gar zemi, uzsēdies uz muguras, aizlauza cietušā rokas, bet Vaivods un Isajevs ņemās viņu spārdīt.

Iereibušos huligānus pie sprāta centās saukt pilsoni S., bet tika atgrūsta. Kautiņš turpinājās līdz brīdim, kad no blakusmājas atskanēja sauciens, ka policija jau izsaukta... Incidenta rezultātā cietušais S. tika piekauts, bet pilsonim Š. neilgu laiku nācās ārstēties.

Izmeklēšanas laikā pret Albertu Gerānu vēl tika izvirzīta apsūdzība par nepilngadīgā Maksima Isajeva iesaistīšanu noziedzīgā darbībā. Gerāns šo apsūdzību noraidīja, paskaidrojot, ka ar pēdējo iepazinies tikai iepriekšējā vakarā kādas dzimšanas dienas svinībās, kur bijuši arī Vaivods un Isajevs.

Tiesā pēdējie atzina savu vainu, bet Gerāns — nē. V. Vaivods un N. Isajevs tika notiesāti ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem, soda izciešanu atliekot uz diviem gadiem. A. Gerāna lietā tika pieņemts spriedums ar nosacītu soda atlaišanu — divi gadi ar obligātu iesaistīšanu darbā policijas norādītajās vietās.

Par vairākām zādzībām ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem un 6 mēnešiem, sprieduma izpildi atliekot uz 2 gadiem, tika notiesāts bezdarbnieks, Rožkalnu pagasta Sprīcvecumos dzīvojošais Dainis Daugulis.

Pagājušā gada jūlija beigās Daugulis no paju sabiedrības «Vanagi» graudu klēts nozaga 49,7 kvadrātmetrus parketa. Izmeklēšanas gaitā viņš paskaidroja: «Es zināju, ka vecajā klētī ir parkets un ka to grib paņemt kolhoza priekšsēdētājs. Tad nodomāju to nozagt, lai netiek priekšsēdētājam. Naktī iekļuvi klētī pa cauro logu un izmetu

parketu ārā. Tas bija sapakots pa vienam kvadrātmetram. Kopā bija 21 sains. Vēlāk es to pārdevu».

Otra zādzība notika gaišā dienas laikā Jersikas mežniecībā. No paju sabiedrībai «Dubna» piederošās cirsmas tika nozagti 12 kubikmetri apses un priedes malkas.

Īsi pirms notikušā Daugulis, jau iereibis, ieradās cirsmā pie strādniekiem, lai vienotos par vienu malkas kravu. Protams, tika iedzerts. Bet tālāk izmeklēšanas gaitā tā arī netika noskaidrots kurš tad isti no šeit strādājošiem bija ļāvis jauniešiem paņemt malku. Ar traktoru uz tēva mājām tika aizvestas veselas trīs kravas. No apsūdzētā paskaidrojumiem izriet, ka, sak, sākumā sarunāju ar strādniekiem par vienu kravu, bet, būdams iedzēris — veselas trīs piekaves. Daugulis šajā lietā savu vainu atzina daļēji.

Vēl vienu «nedarbu» veica 21. aprīļa naktī. Iereibušā stāvoklī bez piesavināšanas nolūka viņš nelikumīgi aizbrauca pilsonim K. piederošo automašīnu VAZ-21061, kura atradās pie mājas Līvānos, Sporta ielā 5. Staru ceļa piektajā kilometrā no šosejas Rīga - Daugavpils iebrauca mašīnu grāvī un pameta.

Ļoti tipiska vēl neseno nepilngadīgo lieta. 5. februārī ap pusdivpadsmitiem naktī Boriss Tumaševičs un Vjačeslavs Zakutajevs izņēma no Preiļu dārzkopības un biškopības biedrības veikala logu stiklu. Bet... iedarbojās signalizācija, un abi aizbēga.

Ielaušanās mēģinājums atkārtojās pēc trim dienām. Šoreiz Tumaševičs ar ķieģeli izsita veikala vitrīnas stiklu. Iedarbojās signalizācija, un abi atkal aizbēga... Veikalam nodarīts zaudējums par 12,4 latiem.

Ielūkosimies abi jauniešu «sasniegumu» listē. Vjačeslavs policijas uzskaitē atrodas no 1988. gada 16. maija. 1989. gada 29. maijā par automašīnas aizdzīšanu viņam izteikts stingrais rājieni par tukšo pudeļu zādzību, par vīnu zagšanu un mopēda aizdzīšanu, nākošajā gadā vēl divi rājieni par huligānisku uzvedību kultūras namā un kvasa mucas uzlaušanu. Arī Tumaševičs atradās policijas uzskaitē no 1989. gada par zādzībām. Rājieni saņemti par neatļautu tirdzniecību ar vīnu un kioska uzlaušanu...

Abiem apsūdzētajiem solidarī jāatlīdzina zaudējumu veikalam. B. Tumaševičs notiesāts uz vienu gadu, bet V. Zakutajevam soda izciešana atlikta uz pusotru gadu.

Zīmīga ir nestrādājošā līvānieša Pāvela Ivanova krimināllietā. Novembrī - decembrī no Līvānu zonālās slimnīcas pagraba pazuda 22 kilogrami kāpostu, 12. februārī no pilsētas ēdnīcas priekšelpas velosipēds, bet vēl agrāk — pagājušā gada jūnijā — arīdzan velosipēds.. Šo zādzību noskaidrošanai bija ierosinātas divas krimināllietas, kuras noslēdzās ar kopēju spriedumu: Pāvelu Ivanovu notiesāt uz četriem gadiem stingrā režīma labošanas darbu kolonijā, jo apsūdzētais agrāk sešas reizes sodīts ar brīvības atņemšanu un sodu izcietis brīvības atņemšanas vietās.

Secinājumus no šīm krimināllietām lasītājs lai izdara pats. V. Romanovskis

Aglona tālo dienu atblāzmā

Dunn—dann, dunn—dann, dunn—dann...

Svinīgi un aizkustinoši, grandoši un ritmiski, ar divām atšķirīgām tonkārām katrs, dimd Aglonas majestātiska izskata baznīcas balto torņu zvani, aicinādami draudzies locekļus uz vakara dievkalpojumu.

Ne vienas vien paaudzes cilvēku sirdīm svētbijā likušas trīcēt šīs vareni dundošās un tāltālu sadzirdamās skaņas, kas nu aizviļņo pāri Cirišam un Eglim, pāri Bešoni un Endzim, pāri Ildzim un Ūbulim un pavisam apklust tikai virs Rušonu ezera plašā ūdensklājuma.

Dunn—dann, dunn—dann, dunn—dann...

Pēkšņi atdzīvojas aiz pārāk smagās laika nastas salīkušie, zemei pieplakušie koka būcepi, kas celti nezin kurā gadu simtenī un izvietojušies taisnleņķa trīsstūrī gar Dagdas un Grāveru lielceļu. Žēli un sāpīgi čīkstēdamas, taisni kā pagalam savārgušas un viņsaulei pilnīgi sagatavojušās vājnieces, veras šo mājeļu durvis, izbālejušas, aptrupušas, saplaisājušas, savā garajā mūžā ne pernucis, ne krāsu nekad nav redzējušas, ar vietējā kalēja darinātiem kliņķītiem un eņģēm aprīkotas. Uz smieklīgi mazajiem lieveniņiem parādās tikpat krunkainas un vecas sieviņas kā viņu pieticīgā pajumte un, piesardzīgi soļus sperdamas, taisnā ceļā pāri braucamajai joslai un zālājiem velkas uz baznīcu, pātaru grāmatas baltos lakatiņos ietinušas. No aizupītes, kas iztek no Egļa ezera un ieurdz Cirišā, visai graciozi un diezgan iznesīgi soļo apburošas lauku daiļavas un itin tumīgas mammās, kas metušas darbu pie malas un sagrasījušas upurēt pāris stundīņas savas dvēseles aprūpei, nokrītot ceļos Aglonas Dievmātes priekšā.

Dunn—dann, dunn—dann, dunn—dann...

Neizmērojamajā mūžības dzelmē grimst 1940. gads. Pasaules varenie jau izlemuši Māras zemes likteni. Tikai vienkāršajiem mirstīgajiem nav lemts to zināt. Šai ļaužu kategorijai pieskaitāmi itin visi neatkarīgās Latvijas valstsvīri, pašu Prezidentu Dr. Kārli Ulmani ieskaitot. Arī viņiem nav nekādu konkrētu ziņu. Ir tikai nojausma un minējumi. Bet tas nav tas, kas viņiem — un ne tikai viņiem — šobrīd būtu vajadzīgs.

Neapturamais laika ritējums tikko kā atvīnājis kārtējo vasaru. Tās sākums neparasti saulains, tādēļ reti silts, un, kā jau katrs labs sākums, ir daudzsološs. Daudzsološs gan jauniem, gan veciem, gan lieliem, gan maziem: kā nekā ne tikai Aglona, bet arī visa Latgale kopš novembra mēneša diet, ligo, gavilē, gatavodamās savam lielajam notikumam — Dziesmu svētkiem.

«Novadnieka» šī gada 6. jūlija numurā bija publicēts Ignata Zariņa raksts «Aglona tālo dienu atblāzmā», kurā bija stāstīts par notikumiem Aglonas pusē 1940. gada liktenīgajās dienās, stāstījuma centrā liekot Aloiza Broka dzīves epizodes un parādot šī Latgales ievērojamā cilvēka uzticību savai tautai. Autors ir sagatavojis vairākus materiālus, izmantojot arhīvu ziņas un literāri tās vispārinot, kuros vēlreiz atgriežas Aglonas pusē latviešu tautai liktenizšķirošajos brīžos. Vienu no tiem šodien piedāvājam lasītāju uzmanībai. Un atkal tas ir stāstījums par Aloizu Broku, kuram šogad apritētu 95 gadi.

Pagājušās nedēļas nogalē laikraksts «Daugavas Vēstnesis» savās lappusēs bija ievietojis fotoattēlu ar sekojošu parakstu zem tā: «Dziesmu svētku estrādes būves darbi Stropu mežā jau nobeigti un tagad to krāso. Estrāde celta ar tādu aprēķinu, lai dziedātāji mēģinājumos un svētku koncerta laikā neciestu no saules tveices. Estrāde varēs novietoties divpadsmit tūkstoši dziedātāju un mūziķu. Būvdarbus vadīja kulturāli—sabiedriskā departamenta vec. tehniķis A.Liepiņš ar palīgu B.Puzo.»

Nenogurdināmie kuru dalībnieki raujas melnās miesās ne tikai pa vakariem mēģinājumos, bet arī pa naktīm, dodoties mājup, un pa dienu, strādājot tīrumos un briņot pa laidariem, tā pieskandinot jaukām melodijām malu malas. Visgrūtāk klājas Aglonas aizsargu jauktajam korim. Tas saorganizējās un pietēica savu līdzdalību Dziesmu svētku rīcības komitejā tikai februārī, kad lielam lielais vairums kuru jau trim lāgiem bija izgrauzušies cauri repertuāram. Turklāt agloniešiem pielīmējās pa dažiem dziedātgribētājiem no kaimiņu pagastiem — Kapiņu, Višķu un Izvaltas.

Šiem censoņiem bija dibināti iemesli tā rīkoties, bet aglonieši vēlējās būt viesmīlīgi un savus sābrus neatgrūda. Piemēram, Kapiņu pagastā nebija neviena entuziasta, kas būtu gribējis un spējis noorganizēt savu kori. Un tas nemaz nebija arī tik vienkārši izdarāms. Ja arī diriģentu sadabūtu un dziedātgribētāju arī netrūktu, āķis slēpās citur: koristiem bija nepieciešami tautas tērpi, nevis prasti lindraki un pakulu bikses. Un diezin vai kapiņiešos kāda sieva prātā tos darināt, jo vairoms iedzīvotāju šeit bija krievi un baltkrievi. Aglonietes tāpat sirga ar tautas tērpu trūkuma kaiti. Darināt te tos prātā vienīgi vecmāmuļas. Bet vidējās paaudzes daiļā dzimuma pārstāves bija par slinkām, lai iemācītos tik sarežģītu padarīšanu kā tautas ornamentu un rakstu izveidošanu audeklā ar astoņām, divpadsmit vai visām sešpadsmit nītim. Turklāt modē nāca pirktie brunči un katūna blūzes. Tad kādēļ gan lieki galvu lauzīt? Un tas arī pilnīgi saprotams: cilvēks pēc savas dabas taču ir slinks. Nu pie darba ķērās jauniešiem padzīvēties.

Tieši viņas bija tās, kas iešūpoja aglonietes ķerties vērsim pie rāgiem. Un, kā vēlāk redzēsim, viņām, šīm jaunietēm, nenāksies nožēlot savu kaismīgo apņemšanos un milzīgo darbu, ko paveikt viņām palīdzēja mīļās, gādīgās, nenogurdināmās babiņas un negulētās naktis.

Višķoņi, kas dzīvo Aglonas pagasta pierobežā, uzskatīja zem savā goda aizspiestām nāsīm dzīties cauri Višķu miestīņam, ko apdzīvoja gandrīz tikai ebreji un kur galvenā iela jeb ar akmeņiem brūgētais ceļš, kas ved no Daugavpils uz Dagdu, dienu un nakti dvakoja pēc urīna un lopu mēsliem, bet estrāde atradās Špoģos ezera krastā. Izvaltiešiem tas bija vienkārši prestiža jautājums: Aglona paliek Aglona, kā nekā Latvijas Romas katoļu centrs. Tātad — Latgales lepnums. Un nav jau tik maz pasaulē cilvēku, kam nepatīktu pagozēties lepnuma spozmē. Ne jau nu no gaisa pagrabts tautā plaši pazīstamais ironiskais teiciens: «Nabadzības dēļ neies lepniību zaudēt». Ar šiem «kaimiņiem» vislielākās klapatas bija Aglonas aizsargu kora diriģentam Vidulejam, jo lieta tā, ka iekšā viņiem bija, bet ārā nenāca ni un ni. Proti, viņiem, šiem kaimiņiem, bija liela gribēšana. Bet gribēt maza varēšana. Tālab bija jāpiestrādā ilgāk un pomaugāk, un pierādītās viesmīlības dēļ nepelnīti bija jāpamoka savus mīļos agloniešus. Nu, ko? Paši vainīgi vien bija, vajadzēja būt apdomīgākiem.

Dunn—dann, dunn—dann, dunn—dann...

Ir trešdiena, 1940. gada 12. jūnijs. No agra rīta līdz pašam vakaram pie debesīm neparādījās ne gubu, ne spalvu, ne negaisa, ne arī kāds cits mākonītis. Lietus kopš maija sākuma nav slācījis izslāpušo zemi. Mālainajos tīrumos papuves izkaltušas tiktāl, ka augsne jau sākusi plaisāt. Ja tuvākajās dienās vējš neatnesīs valgmi, vasarāji sākšot dzeltēt. Tādām bažām ir pamats: ūdens līmenis upēs, ezeros un akās manāmi sācis kristies. Trūcīgākie zemnieki jau uztraucas: šogad varot būt bads.

Gaiss brīnumainā kārtā tomēr nav apdudzis, kaut gan putekļu grīstes paceļas augšup visur tur, kur vien parādās zirgs aizjūga vai ecēšas priekšā. Arī saule nav ap-

tumsuse. Tā žilbina neprātīgi, nemaz neļaudama aplūkot sevi. Vienīgi kādu laiciņu pēc lēkta un uz dienas nogali var uzmet tai acis un pamieļot savu skatienu pie varenās un sensenās kosmosa vienuļnieces, ko sirmās pagātnes ēģiptieši uzskatīja un dēvēja par Dieva aci.

Latgales Dziesmu svētku rīcības komitejas sēde, ko vadīja tās priekšsēdētājs, Daugavpils pilsetas vecākais Andrejs Švirks, beidzās pulksten astoņpadsmitos un četrdesmit minūtēs. Vairāk nekā trīsarpus stundas tika spriesti un lemti visdažādākie jautājumi un organizatoriskie sikumi, kas itin nemaz neietilpa Aglonas baznīcas dekāna un Jaunaglonas ģimnāziju direktora, teoloģijas doktora Aloiza Broka uzraudzības un pienākumu lokā.

— Par velti nosists laiks, — viņš klusitēm nomurmināja, sēzdamies pie sava autiņa stūres, tūdaļ sajuzdams arī negantu izsalkumu.

Nu tikai tagad viņš attapa, ka nemaz nav ēdis pusdienas. Pusastopos, kad atgriezās no Jaunaglonas, kur sieviešu ģimnāzijas kapelā noturēja dievkalpojumu, saimniece bija viņam pasniegusi omleti ar žvētu gaļu, gabaliņu siļķes ar vārītiem kartupeļiem un kā piedevu visam spollokus ar krējumu. Kā trešo ēdienu Bōrbola Balodes kundze piedāvāja svaigu pienu ar zemeņu ievārijumu. Bet viņš atteicās. Patlaban, to atceroties, viņam saskrēja siekalas mutē. Viņš bija gatavs iegriezties tuvākajā konditorejā vai tējnīcā un uz ātru roku uzskot kaut ko. Taču tūlīt pat arī atteicās no pēkšņā nodoma, ko bija izraisījusi grēcīgā miesa. Pēc kā tas izskatījoties, ja viņš skrāidīs pa Daugavpili, lai sameklētu kaut ko savam puncim: viņš taču bija ģērbies sutanā, turklāt te viņu pazina daudzi.

Viņš ieslēdza aizdedzi. Motors tai pašā mirklī iemurrājās, un Broks atlaida ar labo kāju nospiesot gāzes pedāli. Lai cik necik iesilst, viņš nodomāja, tad laidīs mājās. Tad, noklākškinājies melnas hromādas portfeļa niķelētos slēdzus, izņēma no turienes lielo «Rīgu» ar krāsainu Vecpilsētas attēlu uz kārbīņas vāka un aizkūpināja papirusu. Dūms smaržoja ūkami un viegli reibināja. Broks darija to reti. Bet šobrīd bija tā reize, kad bez uzpīpēšanas viņš iztikti nevarēja un arī negribēja.

Ievilcis pāris kuptus mutuljus, viņš atslīga pret sēdekli un pievēra acis. Prātā vēl joprojām plaiksnījās sēdē dzirdētais un vienlaicīgi arī apjūsmotais skaistlis «miljons», kā arī nejaušā satikšanās ar Staņislavu Dilanu, Politiskās policijas Daugavpils rajona priekšnieku. Izrādās, vienu miljonu stundu patērējuši koristi, pa ziemu un pavasari gatavodami Dziesmu svētku re-

pertuāru.

Ak, Dievs! Vesels miljons! Tas taču cilvēka prātam nemaz neesot aptverams skaistlis. Tukšs lielums, kas cilvēkam izraisa tikai izbrīnu, bet ne saprašanu. Cik isti liels tas ir, neviens nezina. Nezina tādēļ, ka tam pretī nav uzrādīts salīdzinājums. Un cik tad viņš pats esot aizvadījis stundu šajā pasaulē, ja rēķina no pašas dzimšanas?

Broks pievēra acis, pamirkšķināja, parēķināja galvā, tad piemiedza tās atkal un konstatēja, ka gadā esot astoņi tūkstoši septiņi simti sešdesmit stundas. Tas ir pie nosacījuma, ja neņem vērā garos gadus. Tā kā šim esot četrdesmit divi gadi, tad viņš esot nostaigājis zem šīs saules trīs simti sešdesmit septiņi tūkstoši deviņi simti divdesmit stundas.

— Ak, Dievs! — viņš nomurmināja. — Tas tak ir trīs manas nodzīvotās dzīves! Kas gan to būtu domājis!? Un tas ir tikai tas tiešais laiks, kas pavadīts mēģinājumos. Stundas, kas patērētas ceļā uz mēģinājuma vietu un atpakaļ, nav ierēķinātas. Ja tās pieskaitītu klāt, sanāktu varbūt divtik. Jā...

Šis miljons un viss pārējais, kas slēpjas aiz tā, pavidēja viņa klusajā apcerējumā tikai īsu brītiņu. Viņa dvēsele un prāts bija Aglonā. Vienīgi miesa kvernēja pie limuzīna stūres Daugavpili, pie Vienības nama. Aglona bija Aloiza Broka dzīves «alfa» un «omega», sākums un gals visam, viņa lielā, vienīgā mīlestība un reizē arī važas, viennozīmīgākā vieta pasaulē un vienlaikus arī viņa krusts gan tiešā, gan pārnēstā nozīmē: sarknā himēra taču sāks Broku vajāt jau ar pirmo Latvijas okupācijas dienu, ar 1940. gada 17. jūniju. Tomēr Dievam labpatiksies pasargāt viņu no iznīcības šajā laika posmā. Viņu pievarēs brūnais mēris, kura šķēpneši lietos jostas, kam uz metāla sprādzēm būs iestancēti visai respektējams un slavējams apliecinājums, ja vien tas nebūtu melnīgs un liekulīgs: «Gott mit uns!» — Dievs ar mums. Lūk, taisni šie neķītrie Dieva zaimotāji nobendēs Aloizu Broku.

Ja Broks būtu kalpojis citā draudzē, kaut vai turpat kaimiņos esošajās Peipiņu vai Bērzgaļa, viņa mūžs nekādā ziņā nebūtu aprāvies tik traģiski. Par to lasītājs pārliecināsies vēlāk, citā rakstā un citā reizē. Bet tad Broks nebūtu tas Broks, kuru pazīst vecākās paaudzes ļaudis. Taisni Aglonai un nekam citam bija vajadzīgs Broks, bet pašam Brokam bija nepieciešama tieši Aglona, nevis Peipiņu vai kāda cita draudze. Vai šajā sakrītībā nav saskatāms paša Dieva pirksts un viņa griba?

Ignats Zariņš

Turpinājums sekos

* grieķu alfabēta pirmais un pedējais burts

AIDS — Haleja komētas «dāvana»?

Kosmonautikas speciālists Alims Voicehovskis nesen izvirzīja oriģinālu hipotēzi, saskaņā ar kuru Haleja komētas un Zemes periodiskā tuvošanās nepaliek bez sekām Zemes iedzīvotājiem. Citēsīm viņa pārdomu fragmentus.

Viens no ievērojamākajiem Amerikas astrofizikāļiem K.Ponamperuma aprēķinājis: komētas uz Zemi atnesušās daudzkārt vairāk organisko vielu nekā šobrīd ir izpētīts uz planētas. Citiem vārdiem sakot, komēta uz Zemes virsmu «izšļāc» miljardiem mikroorganismu, kas var saturēt iesaldētas dzīvo šūnu «sagataves» vai slimību izraisošus mikroorganismus. Tiklīdz tie nokļūst piemērotā Zemes vidē, piemēram, siltā ūdens krātuvē, šie debesu «pārce-

lotāji» atdzīvojas.

Angļu astrofizikā F.Hoils un Č. Vikramasingu savākuši globālu infekcijas slimību statistiku. Pat ja piekritām hipotēzei, ka vīrusus no kontinenta uz kontinentu pārnes lidmašīnas, ar ko lai izskaidro faktu, ka pagājušā gadsimtā jakuti vienlaikus ar Dienvidāfrikas nēģeriem varēja slimot ar vienu un to pašu slimību? Atbildot uz to, nav jāizmirst ka tajā laikā netālu no Zemes atradās komēta.

Atcerēsimies, ka 1990. gadā mūsu planēta izgāja caur Haleja komētas asti. Vai komēta Zemes biosfēru «neapdāvināja» ar vīrusu un mikrobu «leļģionu», kas vēlāk izraisīja virkni epidēmiju, slimību utt. Atcerēsimies nelaiemes, ko

cilvēcei atnesa, piemēram, gripa 1918.gadā. Šī slimība toreiz prasīja 20 miljonu dzīvību. Bet 1947. un 1957. gadā, kad trakoja Āzijas gripa, dažādās valstīs epidēmijā aizgāja bojā simtiem tūkstošu cilvēku. Nevajag aizmirst arī 1989. gada viltīgo slimību — angļu gripu, ar kuru izslimoja miljoniem Eiropas valstu iedzīvotāju.

Kas var garantēt, ka «XX gadsimta mēri» — šobrīd neizārstējamo AIDS — Zemes iedzīvotājiem nav «uzdāvinājis» Haleja komēta tajā pašā 1910. gadā. Starp citu, nevar izslēgt arī tādu apstākli, ka komētas ir ļoti ērts paņēmiens, kā no citām pasaulēm cilvēcei atsūtīt mērķtiecīgu «sveicienu». Tieši tādā veidā var pārraidīt bioloģisko informāciju.

Tiesa tādā gadījumā «kosmosa viesis» jāsapaida īpaši, tālu aiz Zemes atmosfēras robežām. Principā to var realizēt ar mūsdienu kosmonautikas līdzekļiem, kaut vai Zemes iedzīvotāju drošības interesēs. Komēta taču var atnest kārtējo epidēmiju. Pieņemsim, orbitālajā ilglaicīgajā stacijā, atdzīvinot saņemto «bioparaugu», to var izpētīt un Zemi brīdināt par to, ka tuvojas gripas epidēmija. Nākotnē savlaikus veikt efektīvus pasākumus, piemēram, Zemes atmosfēras augšējos slāņos ievadīt speciālu serumu. Tāda «pretpotēļautu slimību izraisošos mikroorganismus iznīcināt jau iedīgļi, kad tie vēl nav nokļuvuši uz Zemes virsmas.

«Rīgas Balss»

Televīzijas programma

Piektdien, 30. jūlijā

LATVIJAS TV I
19.00 Zīpas. 19.10 Arēna. 19.35 Globuss. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.00 Sports. 21.10 Sludinājumi. 21.15 Balets «Aputa». 22.50 Frenks Vallijs un grupa «Četri gadalaiki». 23.55 Nakts zīpas.

OSTANKINA TV
4.55 Raidījumu programma. 5.00 Zīpas. 5.20 Rīta vingrošana. 5.30 Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00 Zīpas. 8.20 Mākslas filma «Dzirnava». 9.40 Dzied māsa Litvinenko. 10.00 Ceļotāju klubs. 10.50 Preses ekspresis. 11.00 Zīpas. 11.20 S.Prokofjevs. «Svešinieks ar asti». Lielā leļļu teātra iestudējuma pirmizrāde. 12.25 Dzīves sīkumi. 7.,8.,9. sēr. 14.00 Zīpas. 14.20 Raidījumu programma «Uzpē-mējs». 15.25 Brīdžs. 14.50 Biznesa mācība. 15.05 Biļiņe Maija. 15.30 Mākslas filma «Melnais kalns».

Sestdien, 31. jūlijā

LATVIJAS TV I
9.00 Kārumnieks. 9.15 No TV videofondiem. 9.55 Spēle. 11.00 Globuss. 11.25 Polijas mākslas filma «Karaliene Bona». 1.sēr. 18.00 Zīpas. 18.10 Visiem zināms noslēpums. 18.50 Spēlē dāņu džeza duets Peder-sens un Hansens. 19.00 Lieliskā vecmāmiņa. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.25 Reklāma. 20.20 Panorāma. 21.00 Sports. 21.05 Sludinājumi. 21.10 Dziesma manai paaudzei. 21.25 TV teātra 1992./93. gada sezonas iestudējumi. F.Saģana. «Klavie-res zaļumos». 23.55 Rokmūzikas festivāls «Liepājas saulrieti».

LATVIJAS TV II
18.10 Latloto. 18.15 Kristīgā pasaule. 18.30 Latvijas virslīgas meistarsacīsmas futbolā. Rīgas «Skonto» - Rīgas «Vidus». Pārtraukumā ap 19.15 Zīpas. 20.30 Panorāma. 21.00 Reģionālās TV piedāvā... 21.30 Ceļotāja acīm. 22.00 Reklāma. 22.05 Vilt-nieki. 25.sēr.

OSTANKINAS TV
6.00 Zīpas. 6.20 Raidījumu programma. 6.25 Rīta vingrošana. 6.35 Preses ekspresis. 6.45 Lietišķa cilvēka

Svētdien, 1. augustā

LATVIJAS TV I
9.00 Skan Alūksnes ērģeles. 9.25 Dok. filma «Latvijas dievnamī». 9.55 Puķu balle Baltajā zilē. 18.00 Zīpas. 18.10 XXI Vispārējo latviešu Dziesmu svētku un XI Deju svētku dienasgrāmata. 18.35 Dok. filma «Daugavieši». 19.05 Mīlestības pinekļi. 2.daļa. 19.35 «Sprīdīša» dzimšanas diena Talsos. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.15 Mūsu kinonedēļa. 20.25 Reklāma. 20.30 Panorāma. 21.10 Sports. 21.15. Sludinājumi. 21.20 «Mikrofo-na» šlagertautais koncerts Kronvalda parkā. 23.10 Rokmūzikas festivāls «Liepājas saulrieti».

LATVIJAS TV II
16.45 Vienkārši — Marija. 19.05 Ēterā Ogres TV. 19.30 Zīpas. 19.40 5 minūtes par savu naudu. 19.45 M.Ravels «Bolero». 20.05 Pasaules modes. 20.30 Panorāma. 21.10 Es ticu. 21.40 Reklāma. 21.45 Dzied M.Vilcāne. 22.10 Viltmieki. 26.sēr. 23.00 - 24.00 NTV-5. 23.00 Viss kārtībā!

OSTANKINAS TV
6.00 Zīpas. 6.15 Raidījumu pro-

16.50 Tehnodroms. 17.00 Zīpas.
LATVIJAS TV II
18.30 BBC World Service. 19.00 Multfilma «Brīnumputns». 19.10 Dzied jauniešu koris «Sonore». 19.40 Vizīte. 20.30 Panorāma. 21.00 Atva-sara. 21.30 Kinožurnāls «Latvijas hron-ika». 21.40 Reklāma. 21.45 Zīpas. 22.00 Mākslas filma «Neredzamais cilvēks». 3.sēr.

OSTANKINAS TV
17.20 NVS programma «Vai iespē-jama finansiāla atveseļošanās»? 17.40 Kād būs laiks? 17.45 Cilvēks un likums. 18.15 Vagons. 18.45 Brī-numu lauks. 19.40 Labu nakti, ma-zuļi!. 19.55 Reklāma. 20.00 Zīpas. 20.35 Raidījumu programma. 20.40 Nedēļas cilvēks. 20.55 Anglijas māks-las filmas 5.sēr. 21.55 «Skatiens» un citas programmas piedāvā... Pārtrau-kumā 23.00 Zīpas.

sestdienas rīts. 7.30 Motoru pasaulē. 8.00 Multfilma «Atvērtais logs». 8.10 Muzikāla programma «Dāviniet man vasarraibumipus!». 8.35 Maratons - 15. 9.00 Ārkārtējais NLO 9.35 Eko-logija. 9.45 Autogrāfs - sestdienā. 10.15 Medicīna tev. 10.55 Zem ērgļa zīmes. Par Krievijas ordeni. 11.25 Varas pārstāvji. 11.40 Dzejas albums. 12.00 Amerikas meklēju-mos... 12.25 Sports un māksla. 13.25 Tāds, lūk, kino... 2.raidījums. 14.00 Raidījumu programma. 14.25 TV fil-mas «Lucerna - Šveices sirds» pirm-izrāde. 15.30 Multfilma «Princis un nāriņa». 16.20 Centrālais ekspresis. 16.50 Sporta programma «Ultra - si». Eiropas meistarsacīkstes ūdens-sporta veidos — daiļlēkšana. Pārrai-de no Anglijas. 17.20 Nauda un politika. 17.50 Lieliskais septiņ-nieks. 18.50 Hjūstonas bruņinieki. 5. filma «Vakardiena pagājusi». 19.40 Labu nakti, mazuļi! 19.55 Reklāma. 20.00 Zīpas. 20.35 Raidīju-mu programma. 21.25 Kankāns. 21.50 VIII estrādes dziesmu izpildī-tāju TV konkurss «Jalta - Maskava». Pārtraukumā 23.00 Zīpas.

gramma. 6.20 Rīta vingrošana. 6.30 Autošovs. 6.45 Tehnodroms. 7.00 Gara spēks. 8.00 Centrs. 8.30 Multfil-ma «Pēdējais dinozaurs Denvers». 9.00 Kamēr visi mājās. 9.30 Sportlo-to izloze. 9.45 Rīta zvaigzne. 10.35 Militārā rēvija. 11.05 Grāmatu pa-saule. 11.45 Eiropas meistarsacīk-stes ūdenssporta veidos. Sīnchronā peldēšana. 13.00 Pifs un Herkules. 13.10 Kusto komandas zemūdens odiseja. 14.00 Zīpas. 14.15 Raidīju-mu programma. 14.20 Dialogs tieša-jā pārraidē. 15.00 Ceļotāju klubs. 15.50 Amatniecība. 15.55 Kaspers un viņa draugi. Īstie spoku mednieki. 16.45 Panorāma. 17.25 TV locis. 17.45 Zīpas. 18.00 Serpan-tīns. 18.55 Kāds būs laiks? 19.00 Mākslas filma «Krokodils Dandijs - 2». 20.55 Reklāma. 21.00 Nedēļas notikumu apskats. 21.45 Sportiska nedēļas nogale. 22.00 Promenāde Marijas teātri. 23.15 Zīpas. 23.35 Raidījumu programma. 23.40 Ope-rācija «Dārtlenda» turpinās... 0.05 ASV mākslas filma «Komandant-stunda».

No 1993. gada 1. augusta Energokontroles uzņēmuma Austrumu nodaļa tiek iekļauta Austrumu elektrisko tīklu sastāvā un turpmāk sauksies

AUSTRUMU ELEKTRISKO TĪKLU ENERĢOKONTROLES NODAĻA.

Visus elektroenerģijas patērētājus lūdzam nekavējoties nokārtot savas saistības ar Energokontroles Austrumu nodaļu.

Austrumu elektriskie tīkli

VALSTS VIŠŅU LAUKSAIMNIECĪBAS TEHNĪKUMS turpina audzēkņu uzņemšanu 1993./94. mācību gadam sekojošās specialitātēs:

1. «Lauksaimniecība» ar specializāciju «Lauksaimniecības mehānizācija» (apmācība latviešu un krievu valodās), apmācības laiks 3 gadi 10 mēneši.
2. «Lauksaimniecība» ar specializāciju «Dārzkopība» (apmācība latviešu un krievu valodās), apmācības laiks 3 gadi 10 mēneši.
3. Arods — «Lauku māju saimniecība» ar specializāciju «Dārzkopība» (apmācība latviešu valodā), apmācības laiks 2 gadi 10 mēneši.

Dokumentus pieņem līdz š.g. 10. augustam tehnikuma mācību daļā.

Tehnikuma adrese: LV - 5480, Daugavpils raj., p.n. Višķi - I, Valsts Višķu l/s tehnikums.

Sīkāka informācija pa tālruniem 72388 vai 72135.

Pārdod

govu Riebiņu pagasta «Lielajos Rumpos». Nīcgālis;

VAZ-2106 vai VAZ-21011 dzi-nēju, 2 gadus vecu ķēvi, kombai-nu «Niva». Tālr. 44128;

kombinēto lopbarību par 7,5 santīmi kilogramā. Tālrunis 21174;

motobloku un mopēdu. Tel. 56898;

Citroen-OLTCIT CLUB, 1990.g. par \$ 2000. Tel. 23952 vakaros;

pārdod vai MAINA jaunu deg-vielas sūkni JuMZ-6LK. Tālr. 18340;

ķēvi, jaunzirgu, grūsmu teli un govī. Tālr. 23116;

darba zirgu. Preiļos, Brīvības ielā 32. Tālr. 23830;

automašīnu Mitsubishi, 1980.g., teicamā tehniskā kārtībā, ir lūka, stereomagnetola, par \$ 1500; Audi-80, 1976.g., ideālā kārtībā, ir lūka, par \$ 900; rezerves daļas - virsbūve, tilts ar riteņiem u.c. no Opel-Record 2,0, 1979.g.; 4 durvis, apsildes krāsnīņa, aizmu-gures un sānu stikli, panelis u.c. no VW-Passat, 1979.g. Tālr. Jē-kabpili 8-252-33546.

Dažādi

piedāvā dzīvošanu un darbu ģi-menei zemnieku saimniecībā, kura atrodas 7 km no Aglonas pie Krāslavas rajona robežas. Tuvāka informācija pa tālruni 23641.

7. AUGUSTĀ PLKST. 10 ŽOGOTU KĀPOS TIEK RĪKOTA UZKOPŠANAS TĀLKA. Rūsonas pagasta valde

VEIKALĀ «KRISTAPS»
Jēkabpilī, Rīgas ielā 187, tālrunis 8 - 252 - 21646 no plkst. 9 līdz 18 vairum un mazumtirdzniecībā piedāvā karameles, zefīru, marmelādi, šampanieti, sausos vīnus, kā arī pieņem pasūtījumus.

30.jūlijā plkst. 10 Līvānu kultūras namā notiks lietotu apģērbu izpārdošana. Pārdošanā būs bērnu apģērbi no Somijas un Zviedrijas.

Latvijas - Zviedrijas kopuzņēmums iepērk I, II un E lieluma tulpu sīpolus. Zvanīt Jēkabpilī 8-252-23523 pēc 15.

Zemnieku saimniecība «VIKA» PĀRDOD darba un iebrauktus zirgus. Cena Ls 200 - 300. Zvanīt Ludzā 8-257-47537.

ENERGOFIRMA «JAUDA» PIEDĀVĀ LĒTUS UN KVALITĀTĪVUS IZSTRĀDĀJUMUS:

- elektrosadales un skaitītājus;
  - kabelus līdz 25 kvadrātmilimetri;
  - centālāpkures katlus un boilerus;
  - metālisko žogu, dekoratīvo režģu elementus un citus metālizstrādājumus;
  - lokšņu stiklus 4 mm (160 x 130 cm).
- VEIC:
- siltumuzskaites sistēmu projektēšanu un montāžu;
  - elektromontāžas darbus ar saviem vai pasūtītāja materiāliem.

Mūsu adrese: LV-1065, Rīgā, Krustpils ielā 119.

J.Silicka foto

PĀRDOD kazu un trīs kazlēnus. Zvanīt pa telefonu 22141 darba laikā.

Kopuzņēmums «LINDA» Līvānu krautuvē IEPĒRK

- bērza finierklučus, garums 1,63 m, 2,70 m, diametrs virs 20 cm, cena par kubikmetru \$ 17;
- alksņa, apses zāgļņus, garums 4-6 m, diametrs virs 17 cm.

Kontakttelefoni 43330, 43336.

NOVADNIEKS

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks» REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. REDAKCIJAS ADRESE: LV-5301, Preiļos, Aglonas ielā 1. ☎ 22059, 22305, 21759, 22154, 21996, 21985. PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba, Kad dziļi dziļi daudzās sirdīs sāj.

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem, Virģiniņu MAINULI smiltājā izvadot. Firmas «Karīna» kolektīvs

Skumju brīdī esam kopā ar Tevi, Ludmila Čebīseva, TĒVU aizsaulē izvadot. Veselības centra kolektīvs

Ik dienas saule lec un riet, Bet mātes — mātes prōjām iet. Izsakām dziļu līdzjūtību Jānim un Lidijai Mainuļiem, MĀTI smiltājā izvadot. Preiļu siera rūpnīcas kolektīvs

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm, Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu. Izsakām visdziļāko līdzjūtību piederīgajiem, Ielu komitejas vecāko Annu VINDULI kapu kalnā izvadot. Līvānu pilsētas Tautas deputātu padomes valde

Noklust soļi ceļā neierastā, Tur, tai pusē beidzas dzīves tilts. Tikai mums, kas paliek šajā krastā, Māj vēl tavu acu skatiens silts. Izsakām dziļu līdzjūtību skolotājam Valdim Ivdrām, VECMĀMIŅU kapu kalnā izvadot. Rudzātu specscolas darbinieki

Viens mūžs ir pēkšņi iris Un otra nebūs vairs... Skumju brīdī esam kopā ar ilggadējās medmāses Teklas Cirsenieces piederīgajiem, VIŅU kapu kalnā izvadot. Salenieku pansionāta kolektīvs

Nav vairs tevis, tavu balto roku, Nav vairs tava glāsta, tavas mīlas, māt. Izsakām līdzjūtību Stanislavam Mainuļim sakarā ar MĀTES nāvi. Preiļu gāzes apgādes rajona kolektīvs

Vejš rožu lapām kapos zemi klās, Un sāpēs sirds būs klusi jāsavaldā. Dalām bēdu smagumu ar Aivaru Želvi, no BRĀLA uz mūžu atvadoties. Kaimiņi

Ak, likten, kamdēļ tu tik bargs, Kam ņēmi to, kas mums tik dārgs. Sāpju brīdī esam kopā ar Valentīnu Mihailovu, TĒVU smiltājā izvadot. Darba biedri

Tajās lapās, ko mūžības vēji nu šķirsa, paliek cilvēka mūžs. F.Bārda Izsakām dziļu līdzjūtību Valentīnai Mihailovai sakarā ar TĒVA nāvi. Aglonas pagasta valde

Выражаем глубокое соболезнование Логинову Владимиру в связи со смертью МАТЕРИ. КОЛЛЕКТИВ п/о «Преиля МСО».

Мама, ты слышишь, как нам тяжело Тебя провозить так далеко. Выражаем глубокое соболезнование Логинову Анатолию, в связи со смертью МАТЕРИ. Соседи по подъезду.